



GENESIS

17:9-18:33

Het verbond met Abraham, de belofte van
Izak en Abrahams voorbede voor Sodom

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/genesis/17-9-18-33

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Abrahams nieuwe naam en Gods belofte	3 min	4
2	Hagar en de geboorte van Ismaël	2 min	5
3	Ismaël als erfgenaam en de komst van Izak	2 min	6
4	Het gebod van de besnijdenis	4 min	7
5	Verbondsvolk wordt niet door afkomst bepaald	5 min	8
6	Wie werkelijk kinderen van Abraham zijn	2 min	12
7	Abraham gerechtvaardigd vóór zijn besnijdenis	3 min	13
8	De taak van Israël in Gods heilsplan	3 min	15
9	Het oude en het nieuwe verbond	2 min	17
10	Sara krijgt haar naam en belofte	3 min	18
11	Kinderen van het vlees en van de belofte	4 min	20
12	Het verbond loopt verder via Izak	2 min	22
13	Ismaëls zegen en de Arabische volken	3 min	23
14	Waarom besnijdenis het verbondsteken werd	2 min	25

15	De ware besnijdenis van het hart	3 min	26
16	Wat de lichamelijke besnijdenis uitbeeldt	5 min	28
17	God bezoekt Abraham als mens	4 min	30
18	Sara lacht om de beloofde zoon	3 min	32
19	Abrahams buitengewone gastvrijheid	4 min	35
20	Een zoon voor Sara binnen een jaar	2 min	37
21	Sara herkent de goddelijke gast	2 min	39
22	Abrahams opdracht en de zonde van Sodom	2 min	41
23	Waarom God zegt dat Hij Sodom onderzoekt	3 min	42
24	Abraham begint zijn voorbede voor Sodom	2 min	44
25	Afdingen om de rechtvaardigen te sparen	2 min	46
26	Abraham daalt af van dertig naar tien	2 min	48
27	Volhardend bidden om Gods barmhartigheid	4 min	50
28	God spaart Lot en verhoort voorbede	3 min	52
	Om verder te lezen		53

1

Abrahams nieuwe naam en Gods belofte

We gaan nu naar Genesis 17 en beginnen bij vers 9. Laat me je vertellen wat in de voorgaande hoofdstukken hieraan voorafging.

Abraham heeft één opdracht. Eigenlijk heette hij in de tijd waarover we spreken Abram, korter dan Abraham. De naam Abram betekent ‘verheven vader’. In de eerste acht verzen van Genesis 17 veranderde God zijn naam in Abraham. Door die lettergreep toe te voegen, veranderde de betekenis enigszins. Zijn naam verandert dus van Abram, ‘verheven vader’, in Abraham, ‘de vader van een menigte’.

Het interessante is dat hij niet de vader van een menigte was. Hij had op dat moment één zoon, en die zoon zou niet erg belangrijk worden in het plan van God. God had vele jaren eerder tegen Abram gezegd dat door zijn zaad, of door zijn nageslacht, alle geslachten van de aarde gezegend zouden worden. Daarmee vat de spreker de beloften aan Abraham samen; Genesis 12:3 spreekt over zegen ‘in u’, terwijl Genesis 22:18 die zegen met zijn Nageslacht verbindt. God riep Abram weg uit Ur van de Chaldeeën om naar wat toen het land Kanaän heette te gaan. Hij verbleef daar zijn hele leven als vreemdeling in een tent. Voor zover wij weten, geloof ik niet dat hij zelfs maar een huis heeft gebouwd. Hij woonde gewoon in een tent, en Izak en Jakob deden dat ook. De Bijbel zegt in Hebreeën dat zij in tenten woonden.

Maar Abram had geen kinderen, en God had hem beloofd dat door zijn nageslacht alle volken gezegend zouden worden. Abram was 75 jaar oud toen God hem riep om naar het land Kanaän te gaan, en na ongeveer twaalf jaar had hij nog altijd geen kinderen. Eén reden daarvoor was niet alleen dat hij oud was. Hij was niet te oud om kinderen te verwekken, maar zijn vrouw was te oud om zwanger te worden. Het zou niet hebben uitgemaakt als zij jong was geweest, want ze was sowieso altijd onvruchtbaar geweest. Ze was een onvruchtbare vrouw en inmiddels behoorlijk oud. Toen ze in Kanaän aankwamen, was ze vijfenzeventig. Tegen de tijd dat ze ongeveer zesenzeventig of zevenenzeventig was, had ze nog steeds geen kinderen gekregen.

2

Hagar en de geboorte van Ismaël

Ze kwam op het idee dat Abram een kind moest krijgen bij haar eigen slavin. In het Midden-Oosten gebeurde dit soms. Als een vrouw zelf geen kind kon krijgen, werden haar slaven als haar eigendom beschouwd. Daarom was het lichaam van haar slavin het eigendom van Sarai, en kon ze zeggen: ‘Ik zal via haar lichaam een baby krijgen.’ Dat was in die tijd in het oude Nabije Oosten niet ongehoord.

Voor ons klinkt het vreemd. Ik ken in onze samenleving geen enkele vrouw die haar man zoiets zou voorstellen. Maar een kind krijgen was heel belangrijk, omdat ze niet veel informatie hadden over een leven na de dood. Ze wisten niets over onsterfelijkheid of iets dergelijks. In die tijd leefde je voort door je nageslacht, of je leefde helemaal niet voort. Zo begrepen zij het. Ze begrepen het eeuwige leven niet. God had er niets over gezegd, althans niet voor zover het is opgetekend. Daarom was het belangrijk om via een kind je naam en je erfgoed na te laten.

Sarai — zo heette ze in die tijd, hoewel ook haar naam werd veranderd — stelde voor dat Abram gemeenschap zou hebben met haar slavin Hagar, die een jongere vrouw was en kinderen kon krijgen. Ze werd zwanger en kreeg een kind dat Ismaël heette. Dat is zo ongeveer waar hoofdstuk 16 was geëindigd.

Ismaël werd geboren, en Abram dacht dat dit de zoon zou zijn door wie de beloften van God zouden worden vervuld, omdat Abram geen enkele hoop had dat Sarai nog kinderen zou krijgen. Nu had hij een gezonde zoon. Technisch gezien was het zijn zoon; hij was de vader. Ismaël groeide op terwijl zijn vader dacht dat hij degene was. Hij was degene die God zou gaan gebruiken.

Aan het einde van hoofdstuk 16 staat dat Abram 86 jaar oud was toen Hagar Ismaël voor hem baarde. Aan het begin van hoofdstuk 17 is Abram inmiddels 99 jaar oud. Er zijn dus dertien jaar verstreken. Abram heeft nog altijd maar één zoon, die Ismaël heet, en hij is dertien jaar oud.

3

Ismaël als erfgenaam en de komst van Izak

Natuurlijk is dertien in die samenleving een belangrijke leeftijd. Zelfs tot op de dag van vandaag ondergaat een Joodse jongen op dertienjarige leeftijd zijn bar mitswa, enzovoort. Rond de tijd dat een jongen in de puberteit komt, krijgt hij officieel de status van erfgenaam van de familie en wordt hij als man beschouwd. Precies rond de tijd dat Ismaël officieel de erfgenaam van het bezit zou worden, verschijnt God in hoofdstuk 17 aan Abram en zegt in feite: ‘Eigenlijk niet. Er zal nog een zoon komen die Izak heet.’

Hoofdstuk 17 bestaat uit drie delen. In een eerdere lezing heb ik de verzen 1 tot en met 8 behandeld. In dat gedeelte veranderde God Abrams naam in Abraham. Daar werd hij de vader van een menigte, hoewel hij nog steeds maar één kind had. Op het moment dat God tegen hem zei: ‘Noem jezelf vader van een menigte’, had Abram er geen idee van dat hij nog meer kinderen zou krijgen. Pas later in dit hoofdstuk kondigt God aan: ‘Ook Sara zal een zoon krijgen, die Izak heet.’

Maar wanneer God tegen hem zegt: ‘Verander je naam in vader van een menigte’ — en iedereen die hem ontmoette, zou weten wat deze Hebreeuwse namen betekenden — zal hij iemand ontmoeten, en die zal zeggen: ‘Hoe heet je?’

‘Ik ben Abraham.’

‘O, je bent een vader van een menigte. Waar is je familie?’

‘Nou, het is deze jongen hier.’

‘Nou, is het niet een beetje aanmatigend om jezelf vader van een menigte te noemen?’
‘God heeft het me gezegd. God heeft me gezegd dat ik mezelf voortaan vader van een menigte moet noemen, dus dat doe ik.’

Dat is wat er in de eerste acht verzen gebeurde. God verscheen aan Abraham en zei in feite: ‘Ik wil je naam veranderen van Abram in Abraham, omdat je vader van een menigte zult worden.’

4

Het gebod van de besnijdenis

Ik wil nu verdergaan bij vers 9. Daar staat:

En God zei tegen Abraham. Dat was zijn pas verkregen naam: Abraham.

Verder zei God tegen Abraham: En wat u betreft, u moet Mijn verbond in acht nemen, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door. Dit is Mijn verbond dat u moet houden tussen Mij en u en uw nageslacht na u: al wie mannelijk is bij u moet besneden worden. U moet het vlees van uw voorhuid laten besnijden en dat zal een teken zijn van het verbond tussen Mij en u. Elk kind bij u van acht dagen oud, al wie mannelijk is, moet besneden worden, al uw generaties door: degene die in uw huis geboren is én degene die van enige vreemdeling voor geld gekocht is, die niet tot uw nageslacht behoort.

GENESIS 17:9-12

Gelukkig was er niemand in zijn familie die acht dagen oud was, dus hoefden ze niemand te besnijden. Nee, wat er eigenlijk staat, is iedereen vanaf acht dagen oud. Vanaf dat moment moest elke nakomeling van Abram op de achtste dag besneden worden. Maar Abram en Ismaël moesten besneden worden toen ze respectievelijk 99 en 13 jaar oud waren.

Besneden worden is geen prettige ingreep, dat moet ik wel zeggen. Ik kan er niet uit eigen ervaring over spreken, want gelukkig ben ik geboren in een tijd waarin ziekenhuizen kleine jongetjes standaard besneden. Ik herinner me er dus niets van. Maar mijn zoons zijn besneden toen ze acht dagen oud waren. Laat ik het zo zeggen: bij de eerste kon ik erbij zijn. De tweede liet ik door mijn vrouw brengen. Zij kon zich er niet in verplaatsen. Maar er komt veel pijn bij kijken, al is het op de achtste dag minder.

Het is interessant dat dit pas lang nadat God de achtste levensdag van een kind voor de besnijdenis had gekozen, werd ontdekt. Dat is het moment in iemands hele leven waarop het vitamine K-gehalte het hoogst is. Dat bevordert de genezing en maakt het blijkbaar ook iets minder—het verdooft de pijn enigszins, denk ik. Ik weet dat mijn eerste zoon de hele tijd schreeuwde en krijste toen hij besneden werd. Maar volgens mij kwam dat vooral doordat ze hem op een plastic ding hadden vastgebonden. Ik weet niet eens hoeveel daarvan door de pijn van de besnijdenis kwam.

Maar ik heb volwassenen gekend die zich lieten besnijden. Er kwam een Afrikaanse man uit Kenia naar onze school. Hij vertelde dat in zijn stam alle jongens op hun twaalfde of dertiende werden besneden als overgangsritueel. Volgens mij doen ze dat voor de hele stam, en ze mogen niet huilen en dat soort dingen. Ik denk niet dat ik voor die proef zou slagen.

Ik kende zelfs een man uit Jamaica die een van de aanbiddingsleiders op onze school was. Voordat ik hem kende, had hij zich als volwassene laten besnijden. Ik dacht: als ik niet als baby besneden was, dan zeg ik je dit: je zou me voor geen goud kunnen overhalen om me te laten besnijden. Je zou me niet genoeg geld kunnen betalen.

Maar Abram moest besneden worden toen hij 99 was, Ismaël toen hij 13 was, en alle huisslaven moesten diezelfde dag besneden worden. Dat was waarschijnlijk de enige keer dat al die dienaren wensten dat ze een andere meester hadden. Hij had 318 of zoiets geoefende dienaren die eerder, in hoofdstuk 14, met hem ten strijde waren getrokken.

Maar hier wordt het voor het eerst geboden: op de achtste levensdag van een kind moet je hem besnijden. Volgens mij was dit ook een moment waarop mensen blij zouden zijn dat ze een dochter waren in plaats van een zoon, als ze volwassen waren en besneden moesten worden.

5

Verbondsvolk wordt niet door afkomst bepaald

Hij zegt dat dit het teken van het verbond zal zijn. Hij zegt:

Iedere man bij jullie die acht dagen oud is, moet besneden worden, van generatie op generatie, of hij nu in je huis geboren is of met geld gekocht.

Let nu op:

met geld gekocht. Hij had ook slaven die geen familie van hem waren. Ook zij moesten besneden worden en zouden deel uitmaken van het verbond. Een heiden kon dus deel uitmaken van dit verbond.

Mensen zeggen soms: „Waarom koos God de Joden uit en sloot Hij de heidenen buiten?” God koos de Joden niet uit zodat zij alle voordelen zouden krijgen en de heidenen niets. God koos Abram en zijn zaad, door wie alle volken van de aarde gezegend zouden worden. Dat is de belofte. Hij zei:

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.

GENESIS 12:3

Hij koos dus niet alleen Abrams familie uit om alle anderen buiten te sluiten. Hij koos Abrams familie uit om voor alle andere volken tot zegen te zijn, om behoud naar alle volken te brengen en om de Messias in de wereld te brengen, zodat de Messias alle volken kon zegenen. God had een plan voor de hele wereld.

Zelfs in Abrams eigen generatie, of in die van zijn zoon, kon een heiden die als slaaf werd gekocht, besneden worden. Die zou dan deel uitmaken van de familie. Hij zou deel uitmaken van wat wij Israël noemen. Israël bestond toen nog niet. Die naam werd pas twee generaties later gebruikt. Maar in wezen hoefde je niet van Abrams bloedlijn te zijn om tot Gods uitverkoren volk te behoren. Je moest aan de verbondsvoorwaarden van Abram voldoen.

We gaan verder. In vers 13 staat:

Degene die in uw huis geboren is én degene die met uw geld gekocht is, moeten zeker besneden worden. Zo zal Mijn verbond in uw vlees tot een eeuwig verbond zijn. Maar hij die mannelijk en onbesneden is, van wie het vlees van zijn voorhuid niet besneden wordt, die persoon moet van zijn volksgenoten worden afgesneden; hij heeft Mijn verbond verbroken.

GENESIS 17:13-14

Dat betekent dus dat zelfs als Abram een eigen kind had dat niet besneden was, hij niet als deel van de familie beschouwd zou worden. Je kunt dus zien dat de vraag of iemand een kind van Abraham was, vanaf het allereerste begin niet uitsluitend door biologie of ras werd bepaald. Het was een kwestie van het verbond dat Abram met God had. En degenen die samen met hem tot dat verbond toetraden, of het nu heidense dienaren waren of Abrams eigen nakomelingen, maakten deel uit van die verbondsfamilie. Als iemand lichamelijk aan Abram verwant was maar niet besneden was, zou hij worden afgesneden.

We kunnen dus zien dat het behoren tot het volk van God nooit volledig gebaseerd was op wie je ouders of grootouders waren. Je hoefde zelfs helemaal geen bloed van Abraham in je te hebben om tot Abrams volk te behoren. Je hoefde alleen maar het teken van het verbond te hebben. Als je een van Abrams eigen kinderen was en je was niet besneden, werd je van het volk afgesneden. Als je een heiden was, in de familie kwam en besneden werd, maakte je deel uit van het volk.

Gods volk is dus altijd bepaald door het verbond, niet door ras. Het is waar dat God dit ene gezin uitkoos om hun het verbond te geven. En Hij werkte met dat gezin via Abram, Izak, Jakob en de twaalf zonen van Israël. Hij riep hen uit Egypte en maakte hen uiteindelijk tot het volk Israël. Hij sloot bij de berg Sinaï nog een verbond met hen. Het punt is dat God dit gezin had dat Hij uitkoos om door te werken. Maar om tot Gods volk te behoren, hoefde je geen deel van dat gezin te zijn.

Zelfs toen het volk Israël werd gevormd, kwam er met hen een gemengde menigte uit Egypte. Daar waren ook heidenen bij, en God sloot Zijn verbond met hen. Toen Hij het tweede verbond sloot, het verbond dat Hij bij de berg Sinaï sloot, zei Hij tegen hen:

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij.

EXODUS 19:5

Dat zijn de voorwaarden. Hij zei niet:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent, maar u probeert Mij te doden, omdat Mijn woord in u geen plaats krijgt.

JOHANNES 8:37

Hij zei:

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.

EXODUS 19:5-6

Om deel uit te maken van het heilige volk Israël, om deel uit te maken van het koninkrijk van priesters, moest je dus het verbond houden. Dat is wat God zei:

Als je naar Mij luistert en je aan Mijn verbond houdt, dan geldt dit voor jou.

Sommigen van de mensen die daar bij de berg Sinaï waren, waren in feite heidenen. Zij waren als deel van een gemengde menigte samen met Israël uit de slavernij weggetrokken.

6

Wie werkelijk kinderen van Abraham zijn

Je kon dus een heiden of een Jood zijn. Het maakte niet uit van welk ras je was. God heeft mensen altijd aanvaard of verworpen op grond van het verbond. Houden zij het verbond of verwerpen zij het verbond? Dit begon al vóór Sinaï. Het begon in de tijd van Abraham, en het begon met de besnijdenis, die het teken van het verbond was.

Het is een behoorlijke vergissing te denken dat iemand alleen maar omdat hij bloed van Abraham heeft, tot een bijzonder volk voor God behoort. Wat zei Johannes de Doper in Mattheüs 3? Hij zei:

en denk niet dat u bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken.

MATTHEÛS 3:9

Met andere woorden, deze stenen kunnen eerlijk gezegd nooit letterlijk kinderen van Abraham zijn. God zou er mensen van kunnen maken, maar die zouden niet van Abraham afstammen. Een paar minuten geleden waren het nog stenen. Maar een kind van Abraham hoeft niet van Abraham af te stammen. God zou een steen kunnen nemen en die tot een mens kunnen maken. Ook die zou een kind van Abraham kunnen worden.

Natuurlijk zei Jezus in Johannes 8 tegen de Joden die zich tegen Hem verzetten:

Ik weet dat u Abrahams nageslacht bent. Maar als u Abrahams kinderen was, zou u de werken van Abraham doen.

JOHANNES 8:37,39

Hij zei dus: Ik weet dat jullie van hem afstammen, maar jullie zijn niet werkelijk zijn kinderen, in geen enkele betekenis die ertoe doet, want jullie hebben niet het geloof van Abraham. Hij zei in die passage:

U bent uit uw vader de duivel.

JOHANNES 8:44

En toch waren zij Joods.

Paulus zei in Galaten 3 dat alleen degenen die het geloof van Abraham hebben, de kinderen van Abraham zijn. Ook hier gaat het dus niet om lichamelijke afstamming van Abraham. Een steen stamt lichamelijk op geen enkele manier van Abraham af, maar hij zou een kind van Abraham kunnen zijn als God hem tot zo iemand wilde maken. Het idee is dat de kinderen van Abraham in geestelijke zin een groep mensen vormen die het geloof van Abraham hebben.

Laat me je daarover iets in Romeinen laten zien, want veel mensen begrijpen dit niet. Maar je vindt dit vanaf het Oude Testament tot aan het Nieuwe. Ik bedoel: je vindt het vanaf het moment dat God het verbond met Abraham sloot tot aan de tijd van het nieuwe verbond.

7

Abraham gerechtvaardigd vóór zijn besnijdenis

In Romeinen 4, vers 9, zegt Paulus:

Geldt deze zaligspreking nu alleen voor besneden mensen of ook voor onbesneden mensen? Wij zeggen immers dat aan Abraham het geloof gerekend is tot gerechtigheid.

ROMEINEN 4:9

Met 'de besnedenen' bedoelt hij nu de Joden. In de tijd van Paulus duidde de term 'de besnedenen' of 'de besnijdenis' op het Joodse volk, en 'de onbesnedenen' of 'de onbesnedenheid' op de heidenen. Dus zegt hij:

Geldt deze zegen dan alleen voor de besnedenen, of ook voor de onbesnedenen?

Is dit alleen voor Joden, of ook voor heidenen? Hij zegt:

Want we zeggen dat Abrahams geloof hem als rechtvaardigheid werd toegerekend.

Maar wanneer gebeurde dat? Toen hij besneden was of toen hij nog onbesneden was?

Nu blijkt dat God in Genesis 15:6 verklaarde dat Abraham door geloof gerechtvaardigd was. Genesis 15:6 zegt:

En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.

GENESIS 15:6

Dat is Paulus' favoriete bewijstekst voor rechtvaardiging door geloof. Maar dat was twee hoofdstukken voordat Abraham werd besneden. Hij werd dus als rechtvaardig beschouwd voordat hij een Jood was. Hij was een heiden. Abraham was een man uit Babylon. Hij was niet Joods. Er waren geen Joden. Hij was gewoon een heiden totdat dit verbond werd gesloten. Toen hij besneden werd, was dat het begin van het besneden volk dat uit hem voortkwam.

Maar hij werd gerechtvaardigd door geloof, staat er in Genesis 15:6, en hij werd pas in Genesis 17 besneden. Hij was dus rechtvaardig voordat hij besneden werd. Dat wil zeggen: hij was voor God aanvaardbaar en door geloof gerechtvaardigd voordat hij een Jood was. Wat Paulus dus zegt, is dat deze zegen niet alleen voor Joden is. Abraham was geen Jood toen dit met hem gebeurde. Hij werd besneden, maar hij was rechtvaardig toen hij nog onbesneden was.

Paulus maakt dus duidelijk dat het voor je status bij God eigenlijk niet telt of je wel of geen Jood bent, of je besneden of onbesneden bent. Als je een Jood bent en je verbreekt het verbond, zoals Judas Iskariot, Kajafas, koning Manasse of al die andere afvallige Joden in het Oude Testament, dan hoor je er niet bij. Je staat erbuiten, omdat je het verbond verbreekt.

Dan zegt Paulus in vers 11:

En hij heeft het teken van de besnijdenis ontvangen als een zegel van de gerechtigheid van het geloof dat hij had toen hij nog onbesneden was, opdat hij een vader zou zijn van allen die geloven, hoewel zij onbesneden zijn, opdat ook hun de gerechtigheid toegerekend zou worden;

ROMEINEN 4:11

Abraham is dus de vader van iedereen die gelooft, zelfs van de heidenen die geloven. Hij is nog steeds hun vader. Hij is de vader van allen die geloven, hoewel zij onbesneden zijn, zodat de gerechtigheid ook hun toegerekend zou worden, en hij is de vader van de besnijdenis voor hen die tot de besnijdenis behoren.

Er is ook een plaats in Galaten 3 waar Paulus zegt dat zij die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn. Aan het einde van Galaten 3, in het laatste vers, zegt hij:

Als u van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen.

GALATEN 3:29

8

De taak van Israël in Gods heilsplan

We zouden ons dan kunnen afvragen: wat is het nut van het Jood-zijn? Waarom werd de wet gegeven, en waarom waren er Joden? We moeten bedenken dat Abraham pas ongeveer tweeduizend jaar na het begin van de menselijke geschiedenis werd uitgekozen. Adam leefde tweeduizend jaar vóór Abraham. Noach en Henoeh behoorden tot Gods volk voordat Abraham geboren werd. De periode van het Oude Testament duurt vierduizend jaar. De helft daarvan was al voorbij voordat Abraham werd gekozen. Gedurende de helft van de tijd van het Oude Testament bestond er geen besnijdenis. Er was geen Jood. Er was geen familie van Abraham. Abraham was er nog niet eens.

Abraham en zijn familie vormen dus eigenlijk een vrij klein deel van de belangrijke Bijbelse geschiedenis: de laatste helft van de periode van het Oude Testament, tot aan de komst van het nieuwe verbond. Natuurlijk werden de overgeblevenen onder hen volgelingen van Christus. Wij noemen hen de discipelen. De Joden die geloofden, volgden Jezus. Wat de Joden betreft die niet geloofden: hun koninkrijk werd in het jaar 70 na Christus door de Romeinen vernietigd. De tempel werd platgebrand. De Joden werden verstrooid. Ze zijn nog steeds verstrooid. Sommigen zijn naar Israël teruggekeerd, maar nog niet eens de helft is terug in Israël. De meerderheid van de Joden is op dit moment over de hele wereld verstrooid en dat is altijd zo geweest, sinds de Babylonische ballingschap.

De biologische nakomelingen van Abraham hadden een belangrijke rol in het ter wereld brengen van de Messias. Dat was hun taak. In Galaten 3:16 zei Paulus:

Welnu, zo zijn de beloften aan Abraham en aan zijn nageslacht gedaan. Hij zegt niet: En aan de nageslachten, alsof er sprake zou zijn van velen; maar van één: En aan uw Nageslacht; dat is Christus.

GALATEN 3:16

Dan legt Paulus uit dat God niet 'zaden' zegt, in het meervoud, maar 'zaad', in het enkelvoud, en dat dit Christus is. Christus is dus het Zaad door Wie alle volken gezegend zullen worden. Het Joodse volk was de familie die de Messias ter wereld zou brengen.

Toen Hij eenmaal gekomen was, hadden zij dezelfde verplichting als ieder ander: de Messias volgen of verloren gaan. Zij waren bijzonder vanwege hun missie. God bepaalde door Abraham dat de Messias door zijn zaad zou komen en dat door Hem alle volken gezegend zouden worden. Dat gebeurde. Missie volbracht. Zij brachten de Messias ter wereld. Nu was er een nieuwe opdracht: toetreden tot het nieuwe verbond. Volg de Messias, Jood en heiden.

9

Het oude en het nieuwe verbond

Als een Jood of een heiden de Messias volgt, behoort die nog steeds tot het verbond, het nieuwe verbond. Als een Jood of een heiden de Messias niet volgt, behoort die tot geen enkel verbond, want het nieuwe verbond heeft het oude verbond tenietgedaan, zoals in Hebreeën staat. Hebreeën 8:13 zegt dat waar een nieuw verbond is, het oude verbond verouderd is. Wat mensen onder het oude verbond als Gods volk onderscheidde, was dat verbond, maar dat verbond is nu verouderd. Er is een nieuw verbond.

Iedereen uit het oude verbond kan deel worden van het nieuwe verbond. Ieder mens op aarde kan dat. Maar ieder mens die niet toetreedt op de voorwaarden van het nieuwe verbond en Christus niet volgt, maakt geen deel uit van enig verbond. Er is geen ander verbond meer over dan het nieuwe verbond. De andere zijn verouderd.

Het verbond dat God met Abraham sloot, is niet precies hetzelfde als het verbond dat bij de Sinaï werd gesloten. Dit is namelijk het verbond van de besnijdenis, dat later in het verbond van de Sinaï werd opgenomen. Maar hier hoefde iemand zich niet als Jood te identificeren. Er waren nog geen Joden. Maar als je besneden was, betekende dat dat je de voorwaarden van het verbond aanvaardde en tot hetzelfde volk van God behoorde als Abraham. Het was geen kwestie van afkomst, maar een kwestie van het verbond. Dat gold ook bij de berg Sinaï. Je was óf Jood óf heiden, maar het maakte niet uit welke van de twee je was als je je aan het verbond hield. Je maakte deel uit van de heilige natie en van het bijzondere volk, zei God.

Dat geldt ook voor ons. Wij hebben Christus aanvaard op de voorwaarden van het nieuwe verbond. Dat hebben ook vele duizenden Joden gedaan. Er zijn vele duizenden Joden die Christus hebben aangenomen en tot het nieuwe verbond zijn toegetreden, en een nog groter aantal heidenen. Deze groep is het verbondsvolk van God, het overblijfsel van Israël, en we zouden ook kunnen zeggen: het overblijfsel van de heidenen.

10

Sara krijgt haar naam en belofte

Daar stelt Hij dit verbond in. Er staat in vers 15, Genesis 17:15:

Verder zei God tegen Abraham: U moet uw vrouw Sarai niet meer Sarai noemen, maar haar naam zal Sara zijn.

GENESIS 17:15

Het woord Sara betekent prinses. Stel je voor dat je een vrouw van negentig een nieuwe koosnaam geeft: 'Schat, vanaf nu ga ik je prinses noemen.' Ze is negentig jaar oud. Ze is zo oud als mijn moeder. Dat is best schattig, maar op een bepaalde manier behandel je haar dan als een jongere vrouw. Waarom noem je haar niet de koningin? Waarom prinses? Ze wordt iemand van koninklijke afkomst, en ze is negentig jaar oud. Waarom dan niet de koningin? Omdat ze verjongd zal worden. Ze zal een kind kunnen krijgen.

Hij zegt:

Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit háár een zoon geven; ja, Ik zal haar zo zegenen dat zij tot volken zal worden; er zullen koningen van volken uit haar voortkomen.

GENESIS 17:16

God gaat verder, maar Abrahams gedachten blijven daar even bij stilstaan. Het laat hem zelfs lachen.

Dat is natuurlijk waar. De Edomieten kwamen uit haar voort. De Midianieten niet; die kwamen uit Ketura voort. Maar eerlijk gezegd waren de Joden en de Edomieten, en alle niet-Joodse volken die uit Abraham voortkwamen, dus haar kinderen, behalve de Ismaëlieten, de Midianieten en dergelijke.

Toen wierp Abraham zich met zijn gezicht ter aarde en lachte. Hij zei in zijn hart, wat betekent dat hij het niet hardop zei:

Toen wierp Abraham zich met zijn gezicht ter aarde en lachte.
Hij zei in zijn hart: Zal bij een honderdjarige een kind geboren worden en zal Sara, die negentig jaar is, baren?

GENESIS 17:17

Hij was op dat moment negenennegentig. Het spreekt vanzelf dat hij honderd zou zijn wanneer het kind geboren werd. Abraham zei tegen God:

En Abraham zei tegen God: Och, zou Ismaël voor Uw aangezicht mogen leven!

GENESIS 17:18

Ismaël was dertien jaar oud, en we moeten aannemen dat Abraham behoorlijk aan hem gehecht was geraakt. Wij zien Ismaël als de rivaal, de slechterik. Hij is de tegenstander in het verhaal. Op dertienjarige leeftijd was hij helemaal geen tegenstander. Hij was Abrahams geliefde zoon en zijn enige zoon. Hij was degene van wie Abraham aannam dat alle beloften door hem vervuld konden worden: deze zoon van mij, deze stevige jonge knaap van dertien, die net de volwassenheid binnenging. Hij was Ismaël toegewijd en had daar alle reden toe.

God zei: 'Nee, Ik ga je door Sarah een kind geven.' Abraham lachte. Het klonk zo bespottelijk. 'U maakt zeker een grapje. Ze is negentig jaar oud.' Het is moeilijk om je ook maar iets daarvan voor te stellen. 'Ik heb Ismaël al. Laat Ismaël voor Uw aangezicht leven. Waarom kiest U niet gewoon Ismaël en doet U met hem wat U hebt gezegd dat U gaat doen?'

11

Kinderen van het vlees en van de belofte

Toch was Ismaël een kind van het vlees, en God wilde dat Abraham een kind van de belofte zou krijgen. Paulus maakt dit punt in twee van zijn brieven, Romeinen hoofdstuk 9 en Galaten hoofdstuk 4. In beide zegt hij dat Abraham twee soorten zonen had, Ismaël en Izak. De ene was een kind van het vlees en de andere was een kind van de belofte. Paulus zegt vervolgens dat de Joden die Christus verwerpen kinderen van het vlees zijn. Naar het vlees stammen zij van Abraham af, maar de belofte is niet voor de kinderen van het vlees, maar voor de kinderen van de belofte.

Vervolgens zegt hij tegen het einde van Galaten hoofdstuk 4, terwijl hij schrijft aan Joodse en niet-Joodse christenen in Galatië:

Wij nu, broeders, zijn kinderen van de belofte, net zoals Izak.

GALATEN 4:28

Paulus ziet in Ismaël en Izak twee typen van zonen van Abraham.

De ene werd geboren zonder enige wonderbaarlijke kracht. Een man die een vrouw zwanger kon maken, sliep met een jonge vrouw die een kind kon krijgen. Daar was niets wonderbaarlijks aan. Het was allemaal vlees. Het was niet het werk van God, maar het werk van het vlees. Toch was Izak een onmogelijk kind, zo onmogelijk dat Abraham lachte toen hij van het plan hoorde. In het volgende hoofdstuk hoort Sara ervan, en zij lacht ook. Het is bespottelijk, maar dat is wat God kiest.

Maar het dwaze van de wereld heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen.

1 KORINTHE 1:27

opdat geen vlees voor Hem zou roemen.

1 KORINTHE 1:29

Ismaël was slechts een zoon van Abraham naar het vlees, net als veel mensen in de wereld van vandaag: de Joden die de Messias verwerpen, zoals Kajafas en Judas dat deden, en al de Joden die vervolgden — het Sanhedrin, dat Stefanus vervolgde en hem doodde. Zij zijn hetzelfde als iedere Jood die Christus niet aanneemt, want eerlijk gezegd is de Joodse godsdienst antichristelijk. Ik heb een Joodse vriend die boeddhist werd, en hij was het grootste deel van zijn leven boeddhist. Later werd hij christen. Hij zei dat het veel moeilijker was om zijn Joodse moeder te vertellen dat hij christen was geworden dan om haar te vertellen dat hij boeddhist was geworden. Ze vond het niet erg dat hij boeddhist werd. Maar toen hij christen werd, ontstond er rivaliteit.

Historisch gezien is die rivaliteit er altijd geweest. Nu is dat minder het geval, hoewel die in de gedachten van de Joden nog steeds bestaat. Door de hele geschiedenis heen heeft de katholieke kerk de Joden vervolgd. Hitler werd door de Joden als een christen beschouwd. Iedereen die geen Jood is, noemen zij een heiden, of een christen. En zo hebben de Joden de houding gehad dat christenen de vijand zijn. Toch zegt Paulus dat wij de kinderen van de belofte zijn. Wij zijn degenen die het verbond met Jezus hebben. De anderen zijn gewoon als iedere ongelovige. Het doet er niet toe wie hun voorouders zijn, want God beoordeelt je niet op grond van je voorouders.

Denk eraan dat Ezechiël zegt:

Een vader zal niet sterven om de zonden van zijn zoon, en een zoon zal niet sterven om de zonden van zijn vader.

EZECHIËL 18:20

Op dezelfde manier wordt een zoon niet beloond voor de deugden van zijn vader. Ezechiël 18 behandelt dat van begin tot eind.

Als een rechtvaardige man een gewelddadige en zondige zoon heeft, zal die zoon om zijn eigen zonde sterven. De gerechtigheid van zijn vader wordt hem niet toegerekend.

EZECHIËL 18:10-13, 20

God beoordeelt mensen niet op grond van wie hun ouders, voorouders of wie dan ook waren. God beoordeelt mensen niet op grond van ras. Hij oordeelt op grond van geloof. Hij oordeelt op grond van het verbond.

Zo was het ook in Abrams eigen tijd, toen al zijn dienaren besneden werden. Zij waren geen Joden. Hij had nog geen enkele Jood verwekt. Hij had zelfs Izak nog niet verwekt. Maar hij had deze heidense dienaren, en zij werden allemaal besneden. Zij werden verbondsvolk binnen Abrams familie.

12

Het verbond loopt verder via Izak

Sara zal een kind krijgen. Abram lacht daarom en zegt:

En Abraham zei tegen God: Och, zou Ismaël voor Uw aangezicht mogen leven!

GENESIS 17:18

Ismaël is niet goed genoeg, omdat hij niet het kind is dat God beloofd heeft. Hij is een kind van het vlees. En daarom staat er in vers 19:

God zei: Integendeel, uw vrouw Sara zal u een zoon baren en u moet hem de naam Izak geven. Ik zal Mijn verbond met hem maken, tot een eeuwig verbond voor zijn nageslacht na hem. Wat Ismaël betreft, heb Ik u verhoord. Zie, Ik heb hem gezegend en zal hem vruchtbaar maken en hem uitermate talrijk maken: twaalf vorsten zal hij verwekken en Ik zal hem tot een groot volk maken. Mijn verbond echter zal Ik met Izak maken, de zoon die Sara u volgend jaar op deze vastgestelde tijd zal baren.

GENESIS 17:19-21

Dat geldt dus ook voor Ismaël.

Toen beëindigde Hij Zijn gesprek met hem, en God voer op van Abraham.

Er staat dat dit een eeuwig verbond is dat God door Isaak heeft gesloten. Natuurlijk is het een eeuwig verbond dat God door Abraham heeft gesloten. Maar wat is het verbond? Het verbond is dat door zijn zaad alle volken van de aarde gezegend zullen worden. Dus eerst was het Abraham. Nu wordt uit zijn twee zonen die hij op dat moment heeft, één aangewezen. Later kreeg hij bij Ketura nog zes zonen, dus in totaal had hij er acht. Maar slechts één van de acht kinderen van Abraham mag dat voortzetten, en dat is Isaak.

Isaak zal twee zonen krijgen, en slechts één van hen zal gekozen worden: Jakob. De familie wordt steeds verder ingeperkt, want Jezus kan telkens maar uit één stel bet-bet-betovergrootouders voortkomen. Er is maar één echtpaar dat de volgende generatie kan voortbrengen waaruit uiteindelijk Jezus zal voortkomen. En dus was Isaak daarvoor degene die gekozen werd. Later zullen we zien dat Jakob daarvoor in zijn generatie gekozen werd. Later werd Juda gekozen, en vervolgens werd uit de familie van Juda David gekozen.

En zo zien we die steeds verdere inperking. Maar het is een eeuwig verbond, omdat God dit verbond niet zou verbreken. Hij zal de Messias door deze familie in de wereld brengen, door Isaak, door deze familielijn.

13

Ismaëls zegen en de Arabische volken

Het is interessant, want Hij zegt:

Ik ga Ismaël ook zegenen. Ik laat twaalf vorsten uit hem voortkomen. Ik maak hem tot een groot volk.

Wij denken meestal — en volgens mij werd mij in mijn vroege christelijke vorming geleerd — dat de Ismaëlieten de slechteriken waren. Waarom? Omdat men gelooft dat de Arabieren van de Ismaëlieten afstammen, en de Arabieren moslims zijn. Maar er waren in deze tijd helemaal geen moslims. Zelfs in de tijd van Jezus waren er geen moslims. Mohammed verscheen ongeveer zeshonderd jaar later.

De Arabieren waren niet altijd de slechteriken. Zij waren van oudsher niet-Joden, en de Joden waren gekozen om de Messias voort te brengen, terwijl de Arabieren dat niet waren. Maar wat hun verhouding tot de Joden betreft, waren de Arabieren geen slechtere mensen dan bijvoorbeeld de Babyloniërs, de Assyriërs of andere volken die geen Arabieren waren. Ze hebben perioden van vijandschap gekend. Er zijn zeker tijden geweest waarin bepaalde Arabische groepen vijandig tegenover de Joden stonden.

Toen ik opgroeide, leerde ik dat de Bijbel zegt dat er deze eeuwige vijandschap zal bestaan tussen de zonen van Izak en de zonen van Ismaël, alsof er een eindeloze haat tussen de Joden en de Arabieren hoort te zijn. Omdat ons dat geleerd was, werden we altijd aangemoedigd om partij te kiezen voor de Joden en de Arabieren als slechteriken te zien. Arabieren doen slechte dingen, en vooral islamitische extremisten doen dat zeker. Maar de Bijbel zegt nergens iets bijzonder slechts over het Arabische volk en voorspelt ook nergens dat de Arabieren en de Joden voor altijd vijanden zullen zijn.

Toen ik ouder werd en mijn Bijbel bestudeerde, zei ik: ‘Waar haalden ze dat idee vandaan?’ Ik had gewoon in mijn hoofd dat de Arabieren de slechteriken zijn en dat God altijd had gezegd dat zij de vijanden van de Joden zouden zijn. Dat staat nergens. Dat staat nergens. Natuurlijk waren de Ismaëlieten niet het uitverkoren volk, dus uiteindelijk moesten zij zich afscheiden en kregen zij de erfenis niet. Maar alles wat God hier over Ismaël zegt, is goed:

Ik ga hem zegenen. Ik ga hem heel veel nakomelingen geven, twaalf vorsten uit hem laten voortkomen en zijn naam groot maken. Ook hij zal een groot volk worden.

Maar hij is gewoon niet de aangewezen zoon; dat is Izak. Het is door Izak dat Ik Mijn beloften zal vervullen.

Dus Ismaël hoort op dertienjarige leeftijd dat hij later niet de rijkste man in de omgeving zal worden. Hij zal niets krijgen, en alles zal naar een andere baby gaan die nog niet geboren is. We lezen dat Ismaël, nadat Izak geboren is, nogal vijandig tegenover hem staat, zoals je van een jonge tiener tegenover een rivaliserende erfgenaam zou kunnen verwachten. Het is zoiets als rivaliteit tussen broers en zussen. Maar toen Izak en Ismaël volwassen waren, kwamen ze samen en begroeven ze hun vader in vrede, enzovoort. Er bestond geen eeuwigdurende vijandschap tussen hen of iets dergelijks.

14

Waarom besnijdenis het verbondsteken werd

In vers 23 staat:

Toen nam Abraham zijn zoon Ismaël, allen die in zijn huis geboren waren en allen die hij met zijn geld gekocht had, al wie mannelijk was onder de leden van het huis van Abraham, en hij besneed het vlees van hun voorhuid op diezelfde dag, zoals God tot hem gesproken had.

GENESIS 17:23

Heb je je ooit afgevraagd waarom God juist de besnijdenis als teken koos? Stel dat God zegt: 'Ik ga een teken op jullie lichaam aanbrengen dat laat zien dat jullie trouw zijn aan Mijn verbond. Ik denk dat Ik jullie gewoon de voorhuid laat afsnijden.' Ik herinner me dat ik ooit een spotprent zag. Mozes stond op de berg met God te praten en zei: 'Wacht even. De Arabieren krijgen de olie, en wij moeten wát van ons afsnijden?' De Mozes in die spotprent vond dat ze er wel heel bekaaid vanaf kwamen. Maar zij kregen natuurlijk God, en God is meer waard dan olie. De Leviëten kregen geen land als erfdeel, maar God was hun erfdeel, en zij waren degenen met het voorrecht.

Waarom liet Hij hun oor niet doorboren? Waarom niet? Om te laten zien dat je deel uitmaakt van Mijn verbond, moet je de nagel van je pink laten groeien en die nooit knippen. Dan weet iedereen die je ziet: 'Dat is een van die mensen, een van die mensen van Abraham.' Waarom was het niet zo iets? Het is interessant dat Hij, van alle dingen die Hij had kunnen doen, had kunnen zeggen: 'Je moet een hanenkam, een oorbel of een neusring dragen.' Hij had elk van die dingen kunnen zeggen, en iedereen zou aan je kunnen zien: 'Jij bent een van die mensen.' Het hoort toch een teken te zijn? Maar wie ziet of je besneden bent of niet? Je loopt niet door de stad om bekend te maken dat je besneden bent. Hoe is dat een teken? Waarom werd uit alles wat God had kunnen kiezen juist dit gekozen?

Laat me je vertellen wat volgens mij het antwoord is. Ik heb nog nooit iemand dit horen uitleggen, maar ik heb er veel over moeten nadenken, omdat ik de Bijbel onderwijs. Ik moest mijn eigen vragen beantwoorden voordat ik die van andere

mensen kon beantwoorden.

15

De ware besnijdenis van het hart

Dit geloof ik. We zien in de Bijbel — in Deuteronomium, Jeremia en het Nieuwe Testament — dat lichamelijke besnijdenis nergens voor telt. Het gaat om iets anders: de besnijdenis van het hart. Jeremia 4:4 zegt volgens mij:

Besnijd u voor de HEERE en doe de voorhuid van uw hart weg, mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem; anders zal Mijn grimmigheid uitslaan als een vuur en branden zonder dat iemand kan blussen, vanwege uw slechte daden.

JEREMIA 4:4

Natuurlijk zegt Paulus in Romeinen 2:28 en 29:

Want niet h^íj is Jood die het in het openbaar is, en niet d^{át} is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar h^íj is Jood die het in het verborgene is, en d^{át} is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.

ROMEINEN 2:28-29

Paulus zegt in Filippenzen 3:3 tegen de christenen uit de heidenen in Filippi:

Want wij zijn de besnijdenis, wij die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet op het vlees vertrouwen.

FILIPPENZEN 3:3

De ware besnijdenis.

In Romeinen 2 zei hij tegen de Joodse lezer:

U, Joden die besneden bent, houdt de wet niet eens. Deze onbesneden heidenen houden haar beter dan u. U zegt dat men geen overspel mag plegen, maar doet het zelf; u zegt dat men niet mag stelen, maar steelt zelf. Zij leven zoals u zou moeten leven, hoewel zij niet besneden zijn.

ROMEINEN 2:17-27

Paulus zei in Romeinen 2:

Zal de onbesnedene die de wet houdt, niet als besnedene worden beschouwd? En u, die ondanks uw besnijdenis de wet niet houdt, zult als onbesnedene worden beschouwd.

ROMEINEN 2:26-27

Toen zei hij:

Want niet h^íj is Jood die het in het openbaar is, en niet d^{át} is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt,

ROMEINEN 2:28

Wat Paulus zegt, is dat de lichamelijke besnijdenis voor God geen zier betekent. Drie keer zei hij in zijn andere geschriften:

Besneden zijn is niets en onbesneden zijn is niets, maar het in acht nemen van de geboden van God.

1 KORINTHE 7:19

Besnijdenis baat niets; onbesneden zijn baat niets. Op één plaats zegt hij:

Maar het gaat erom dat je je aan Gods geboden houdt.

Op een andere plaats zegt hij:

Maar het gaat om een nieuwe schepping.

En in Galaten 5:6 zegt hij:

In Christus Jezus heeft namelijk niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar het geloof, dat door de liefde werkzaam is.

GALATEN 5:6

Dat zijn de dingen die voor God van belang zijn. Besnijdenis hoort daar niet bij, zegt Paulus.

16

Wat de lichamelijke besnijdenis uitbeeldt

Waarom koos God dan voor besnijdenis? Omdat besnijdenis iets in het hart uitbeeldt. Maar dat verklaart nog steeds niet waarom juist dat lichaamsdeel. Toch zou dat de reden kunnen zijn, want de rituele wetten van het Oude Testament beelden geestelijke dingen uit. Het is duidelijk dat de besnijdenis van het hart een geestelijke toestand is. De lichamelijke besnijdenis is een rituele toestand. Welk lichaamsdeel had God kunnen kiezen om het onzichtbare deel van de mens, namelijk het hart, uit te beelden? De mens kijkt naar het uiterlijk; God kijkt naar het hart. Het hart is het onzichtbare deel van de mens. Je weet niet wat er in het hart van een mens is. Het kan zichtbaar worden in zijn daden enzovoort, maar door naar een mens te kijken weet je niet wat er in zijn hart is.

Als hij een christen is, is hij besneden in de verborgen mens van het hart, in het verborgen deel dat niemand ziet en alleen God ziet. Als je een deel van het lichaam moet kiezen dat niemand behalve God zal zien, dan zijn de voortplantingsorganen de meest verborgen delen. Ik geloof dat God het meest verborgen, meest intieme deel koos om dat deel van de mens uit te beelden dat voor mensen onzichtbaar is: het hart. Doordat het geslachtsorgaan het teken van Gods verbond draagt, beeldt het het onzichtbare uit: wat wij niet aan het publiek laten zien, wat niet zichtbaar is voor het publiek, namelijk het hart. Het draagt het teken van Gods verbond als je opnieuw geboren bent, als je wedergeboren bent.

Maar er is nog iets. Abrahams hele doel in het leven was een kind te krijgen, en daarvoor worden de geslachtsorganen gebruikt. Hij zou geen volk grondvesten zoals Mozes dat deed. Hij zou zijn volk niet uit de slavernij bevrijden zoals Mozes. Hij had geen enkele opdracht behalve een kind te krijgen. Dat was zijn hele bediening. Hij leefde 175 jaar, en het enige wat hij deed dat de wereld veranderde, was een kind krijgen. Dat kind moest uiteraard via zijn voortplantingsorgaan worden verwekt.

Wat is onze opdracht? Wij brengen geestelijke vrucht voort. Hij moest lichamelijke vrucht voortbrengen, de vrucht van de moederschoot. Hij moest vruchtbaar zijn en een kind krijgen. Wij moeten vanuit ons hart geestelijke vrucht voortbrengen. Het hart is het orgaan waaruit liefde, blijdschap, vrede, zachtmoedigheid, nederigheid en zelfbeheersing voortkomen. Abrahams bediening bestond erin een kind als vrucht voort te brengen. Onze bediening is geestelijk: geestelijke vrucht voortbrengen, en die komt uit het hart. Die van Abraham kwam uit zijn lichamelijke orgaan. Die van ons komt uit de verborgen mens van het hart.

Een onbesneden geslachtsorgaan van een man was onrein. Besnijdenis was een manier om het rein te maken, zodat wat daardoor werd voortgebracht door een rein werktuig voortkwam. Ismaël werd niet door een rein werktuig geboren, omdat Abram nog niet besneden was toen Ismaël werd geboren. Maar Izak, die Gods uitverkoren vrucht van de moederschoot zou zijn, moest door een rein werktuig voortkomen, een besneden werktuig.

Ook onze harten moeten rein zijn. Een besneden hart betekent uiteraard niet dat we werkelijk iets in ons hart wegsnijden. Net zoals de besnijdenis in het Oude Testament bepaalde of je lichamelijk rein of onrein was, moet je hart rein zijn in plaats van onrein. Het gaat er niet om dat er een ritueel aan je lichaam wordt uitgevoerd dat laat zien dat je Gods man of vrouw bent. Wat uit je hart voortkomt, laat dat zien. En daarom komt de reiniging van het hart als het orgaan dat vrucht voortbrengt, naar mijn overtuiging overeen met de reiniging van het voortplantingsorgaan in het Oude Testament, het orgaan dat voor Gods doel kinderen als vrucht voortbracht.

Ik denk dat deze overeenkomsten bestaan: het mannelijke orgaan is het meest onzichtbare deel van het lichaam, net zoals het hart het onzichtbare deel van een mens is. En het is ook het lichaamsdeel dat de vrucht zou voortbrengen die God wilde dat

hij voortbracht. Ons hart brengt de vrucht voort die God wil dat wij voortbrengen. Dus de besnijdenis van het hart is naar mijn mening wat de lichamelijke besnijdenis uitbeeldde.

17

God bezoekt Abraham als mens

En we lezen dus dat hij die uitvoerde. Ik zal niet zo lang bij dit hoofdstuk stilstaan, maar als we naar hoofdstuk 18 kijken, vormt dit de aanloop tot de verwoesting van Sodom en Gomorra. Maar het is ook de gelegenheid voor Sara, aan wie Abraham blijkbaar niet had verteld dat ze een kind zou krijgen. Ik weet niet of dat kwam doordat dit onmiddellijk daarna gebeurde en hij nog geen gelegenheid had gehad, of doordat hij bang was het haar te vertellen. Hij komt thuis bij zijn 90-jarige vrouw en zegt:

Raad eens wat God tegen me zei? Je wordt zwanger.

Niet veel 90-jarige vrouwen zouden dat nieuws goed opnemen. Daarom moet God het Zelf bekendmaken.

Hier volgt een interessant verhaal. In Genesis 18 verschijnt God opnieuw aan Abraham. God verscheen talloze keren aan Abraham, maar nu verschijnt Hij met twee metgezellen, en dat zijn engelen. Deze twee metgezellen zijn de engelen die vooruitgaan naar Sodom en Gomorra en Lot en zijn vrouw daar weghalen voordat de stad wordt verwoest. Maar God verschijnt in menselijke gedaante. Zo verscheen Hij aan Abraham. Dit noemen we een theofanie. God neemt dan tijdelijk een menselijke gedaante aan, omdat Hij van aangezicht tot aangezicht met een mens wil omgaan. En die gedaante is werkelijk lichamenlijk, want Hij eet voedsel en dat soort dingen. De engelen kunnen dit ook doen. Deze drie mannen, van wie er één Jahweh, de Heere, is en de andere twee engelen zijn, komen Abraham bezoeken. Ik geloof dat Abraham aanvankelijk niet weet wie ze zijn.

Hij toont een buitengewone gastvrijheid. Het is op het heetst van de dag. Het is tijd voor de siësta; dan ga je uit de zon. Hij zit in zijn tent te wachten tot het koeler wordt, wanneer hij deze drie mannen in de verte ziet. Hij is 99 jaar oud en rent naar buiten om deze gasten uit de verte tegemoet te gaan. Hij zegt:

En hij zei: Mijn heer, als ik nu genade gevonden heb in uw ogen, ga dan uw dienaar toch niet voorbij. Laat er toch wat water gebracht worden; was dan uw voeten, en rust wat uit onder de boom. Dan zal ik een stuk brood halen, zodat u op krachten kunt komen; daarna kunt u verdergaan. Daarom bent u immers bij uw dienaar langsgekomen. En zij zeiden: Doe zoals u gesproken hebt.

GENESIS 18:3-5

Dit is kenmerkend voor gastvrijheid in het Midden-Oosten. Je zou kunnen denken dat hij dit allemaal doet omdat hij dacht: dit is God. Ik moet echt enig respect tonen. Maar in het Oosten zou men iedere gast zo gastvrij behandelen. In de Arabische wereld ben je zelfs tot elke prijs verantwoordelijk voor de veiligheid van een gast die je in huis neemt. Daarom bood Lot zijn dochters aan toen hij de twee engelen in huis had genomen en de mannen van de stad de engelen wilden verkrachten. Dat is voor ons heel aanstootgevend. Wij begrijpen niet onder welke culturele regels hij leefde. Je neemt iemand in huis, en daarin ligt de stilzwijgende belofte dat je alles zult geven om hem veilig te houden zolang hij onder jouw dak is, totdat hij vertrekt. Je zou voor hem sterven. Lot ging inderdaad naar buiten om met hen te spreken, maar hij bood ook zijn dochters aan. Hij probeerde hen af te weren, zodat ze zijn gasten niet zouden aanranden. Dat is gastvrijheid in het Midden-Oosten. Ik zou zeggen dat dit de gastvrijheid in het zuiden ruimschoots overtreft, maar het is wel een beetje onredelijk gastvrij. Volgens mij wordt hiermee tot het uiterste gegaan.

Abram ziet deze mannen op het heetst van de dag reizen. Hij rent de hete zon in en neemt hen mee naar zijn huis. Hij zegt tegen Sara:

Abraham haastte zich naar de tent, naar Sara, en zei: Haast je! Kneed drie maten meelbloem en maak er koeken van.

GENESIS 18:6

Ik weet zeker dat ze het door de dienaren liet doen, maar hij gaf haar de opdracht en zij gaf die aan de dienaren door. Vervolgens at hij met deze persoon.

Nadat de persoon met hen heeft gegeten, weten wij dat het de Heere is, want dat wordt ons in vers 1 verteld. Maar volgens mij weet Abram dat niet. Volgens mij heeft hij gewoon drie gasten en weet hij niet wie ze zijn. Aan het einde van de maaltijd, wanneer een gast van oudsher misschien een zegen uitsprak over het huis van zijn gastheer, zegt Hij:

18

Sara lacht om de beloofde zoon

En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben! Sara hoorde dat bij de ingang van de tent, die achter Hem was.

GENESIS 18:10

Blijkbaar heeft Sara achter in de keuken gewerkt en hebben de gasten de vrouw niet gezien. Abraham en Sara nemen aan dat deze mannen Abrams vrouw niet hebben gezien. Ze is 90 jaar oud. Wanneer Sara het hoort, lacht ze, alsof ze wil zeggen: kom nou. Dat was niet de juiste zegen om voor dit huishouden uit te kiezen. Leuk geprobeerd.

Maar wanneer ze lacht, zegt de Heere:

En de HEERE zei tegen Abraham: Waarom heeft Sara toch gelachen en gezegd: Zou ik ook werkelijk baren, nu ik oud geworden ben?

GENESIS 18:13

Ze zegt:

Maar Sara ontkende het en zei: Ik heb niet gelachen; want zij was bevreesd. Maar Hij zei: Nee, u hebt wél gelachen.

GENESIS 18:15

Maar Hij zegt:

En de HEERE zei tegen Abraham: Waarom heeft Sara toch gelachen en gezegd: Zou ik ook werkelijk baren, nu ik oud geworden ben? Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben!

GENESIS 18:13-14

Op dat moment is 'HEERE' een weergave van Jahweh. Het woord lord wordt door het hele verhaal heen gebruikt wanneer Abram zegt:

Mijn heer, kom binnen. Mijn heer dit, mijn heer dat.

Het is steeds Adonai. Het is het gewone woord voor 'meneer'. Het is het beleefde woord waarmee je een man aanspreekt: 'mijn heer'.

Soms staat 'Heere' niet helemaal in hoofdletters. In vers 1 staat echter 'HEERE'. Die schrijfwijze geeft aan dat er in het Hebreeuws Jahweh staat:

Daarna verscheen de HEERE aan hem bij de eiken van Mamre, toen hij in de ingang van de tent zat en de dag heet werd.

GENESIS 18:1

Maar wanneer we lezen over de omgang tussen Abram en Jahweh, zegt hij steeds:

Mijn heer, mijn heer, waarmee hij Adonai bedoelt, net als 'waarde heer'.

Maar dat verandert wanneer Sara lacht en de Heere zegt:

Waarom lachte Sara? Is er iets te moeilijk voor Jahweh?

Volgens mij beseffen Sara en Abram op dat moment: dit is geen gewone gast.

Denk eraan dat er in Hebreeën staat:

Vergeet de gastvrijheid niet, want hierdoor hebben sommigen zonder het te weten engelen onderdak geboden.

HEBREEËN 13:2

Ze hadden zonder het te beseffen gasten ontvangen en wisten niet wie ze waren. Dit is ongetwijfeld een van de gevallen waarop de schrijver van Hebreeën doelt. Abram wist niet wie zijn gasten waren, totdat de gast zegt:

Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben!

GENESIS 18:14

Plotseling zeggen Abram en Sara: is Hij dat? Sara zegt:

Maar Sara ontkende het en zei: Ik heb niet gelachen; want zij was bevreesd. Maar Hij zei: Nee, u hebt wél gelachen.

GENESIS 18:15

Het laatste wat we van dat gesprek horen, is dat Hij zegt:

Nee, dat deed je wel.

19

Abrahams buitengewone gastvrijheid

Daarna gaat de rest van het hoofdstuk erover dat God Abraham vertelt dat Hij naar Sodom en Gomorra zal gaan. Ik ga dit vrij snel voorlezen:

Daarna verscheen de HEERE aan hem bij de eiken van Mamre, toen hij in de ingang van de tent zat en de dag heet werd. Hij sloeg zijn ogen op, en keek, en zie, er stonden drie mannen voor hem. Toen hij hen zag, liep hij hun snel uit de ingang van de tent tegemoet en boog zich ter aarde.

GENESIS 18:1-2

Met de Engelse formulering 'by him', die in de gebruikte vertaling staat, wordt alleen bedoeld: tegenover hem, op enige afstand. Hij moest rennen om bij de plek te komen waar zij waren.

En hij zei: Mijn heer, als ik nu genade gevonden heb in uw ogen, ga dan uw dienaar toch niet voorbij. Laat er toch wat water gebracht worden; was dan uw voeten, en rust wat uit onder de boom. Dan zal ik een stuk brood halen, zodat u op krachten kunt komen; daarna kunt u verdergaan. Daarom bent u immers bij uw dienaar langsgekomen. En zij zeiden: Doe zoals u gesproken hebt.

GENESIS 18:3-5

Dus Abram haastte zich de tent in, naar Sara, en zei:

Abraham haastte zich naar de tent, naar Sara, en zei: Haast je! Kneed drie maten meelbloem en maak er koeken van.

GENESIS 18:6

Nu, als ik onverwacht gasten mee naar huis nam en tegen Danny zei: 'Snel, maak helemaal zelf drie broden,' dan zou ik haar waarschijnlijk wat eerder moeten waarschuwen. Maar ze hadden natuurlijk een huishouden met dienaren. Ik denk niet dat Sara ook maar iets zelf hoefde te bereiden. Ze hoefde alleen maar instructies te geven aan het keukenpersoneel. Maar ze moesten drie maten meel klaarmaken.

Vers 7:

Abraham liep snel naar de runderen en nam een kalf dat er mals en goed uitzag. Hij gaf het aan de knecht, die zich haastte om het te bereiden.

GENESIS 18:7

Let erop: hij rent nog steeds. Deze man is 99 jaar oud. Hij is enthousiast, en hij weet niet eens dat dit God is. Deze mensen wilden echt indruk maken op hun gasten. Hij rende naar de kudde, nam een kalf, gaf het aan een jonge man en zei: 'Maak dat klaar.' Dus ze moesten het daadwerkelijk ter plekke slachten, het daarna in stukken snijden en klaarmaken. Deze mannen moesten lang op hun eten wachten. Het is geen fastfood.

Dus nam hij boter en melk en het kalf dat hij had laten klaarmaken, en zette het hun voor. En hij stond bij hen onder de boom terwijl zij aten, als een dienaar. Abram is hier als hun dienaar. Hij staat terwijl de gasten zitten. Een dienaar stond altijd terwijl de aanzienlijkere mensen zittend aten, klaar om te doen wat zij hem opdroegen. En hier is Abram het hoofd van het huishouden, degene die de beloften van God heeft, degene door wie de hele wereld gezegend zal worden. Hij behandelt deze vreemdelingen — volgens mij waren het vreemdelingen voor hem — alsof zij zijn meerderen zijn. Maar dat is gastvrijheid in de overtreffende trap.

En hij stond daar bij de boom terwijl zij aten. Vervolgens vroegen zij waar Sara was:

Toen nam hij boter en melk, en het kalf dat hij bereid had, en zette het hun voor en terwijl hij bij hen onder de boom stond, aten zij. Toen zeiden zij tegen hem: Waar is Sara, uw vrouw? Hij zei: Zie, zij is in de tent. En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben! Sara hoorde dat bij de ingang van de tent, die achter Hem was.

GENESIS 18:8-10

20

Een zoon voor Sara binnen een jaar

En God zei:

Ik kom zeker rond deze tijd volgend jaar bij je terug, en dan zal Sara, je vrouw, een zoon hebben.

De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, luidt hier letterlijk: ‘Ik zal volgens de tijd van het leven zeker bij je terugkomen.’ Dat is een moeilijk te begrijpen uitdrukking. De HSV geeft haar weer als ‘over een jaar’. Volgens de spreker betekent ze: ‘Ik kom hier na de zwangerschapsduur weer langs,’ de tijd die een baby nodig heeft om zich in de baarmoeder te ontwikkelen. Ik weet dat het dit betekent — hier is dat niet duidelijk — omdat Hij het later, in vers 14, anders zegt. Hij zegt:

Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben!

GENESIS 18:14

Dus: ‘Ik kom weer langs, en tegen die tijd zal ze een baby hebben.’

Dat is wat Hij eerst zegt. En nogmaals, ik ben er vrij zeker van dat Abram en Sara er geen idee van hebben dat dit God is, of dat Hij weet hoe oud Abrams vrouw is. Het klinkt alsof Hij alleen maar een traditionele zegen over het huishouden uitspreekt: ‘Jullie hebben Mij gastvrijheid betoond. Laat Mij jullie bij Mijn vertrek een zegen geven. Laat je vrouw vruchtbaar zijn. Volgend jaar zal ze nog een baby krijgen.’ Het klinkt alleen alsof dit het verkeerde huis is om die zegen te geven. Maar God had Abram al verteld dat Sara een baby zou krijgen. Blijkbaar wist Sara dat nog niet.

En dus staat er:

En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben! Sara hoorde dat bij de ingang van de tent, die achter Hem was. Nu waren Abraham en Sara oud en op dagen gekomen; het ging Sara niet meer naar de wijze van de vrouwen. Daarom lachte Sara in zichzelf: Zal ik nog liefdesgenot hebben, nu ik oud geworden ben en ook mijn heer oud is?

GENESIS 18:10-12

21

Sara herkent de goddelijke gast

Ze heeft het niet over seksueel genot. Ze heeft het over het genoeg uiteindelijk een baby te hebben. Een vrouw die kinderloos was, werd gezien als iemand met een veel, veel lagere status dan een vrouw die een kind had. Ze doelt dus op het genoeg moeder te zijn. En ze zegt:

En mijn heer is ook al oud, waarmee ze Abraham bedoelt.

Nu is dat ook Adonai. Denk eraan, in 1 Petrus hoofdstuk 3 gaat het erover dat vrouwen hun man eren, enzovoort. Er staat:

zoals Sara Abraham gehoorzaamde en hem heer noemde. U bent kinderen van haar geworden, als u goeddoet en niet bevreesd bent voor enig ding dat u angst zou kunnen aanjagen.

1 PETRUS 3:6

Hiernaar verwijst 1 Petrus 3, toen zij haar man 'mijn heer' noemde. Het is gewoon een respectvolle aanspreekvorm van een vrouw voor haar man. Vrouwen zouden hier een les uit moeten leren over hoe ze tegen hun man spreken: 'Ja, mijn heer.'

En dus zei de Heere Jahweh tegen Abram:

En de HEERE zei tegen Abraham: Waarom heeft Sara toch gelachen en gezegd: Zou ik ook werkelijk baren, nu ik oud geworden ben?

GENESIS 18:13

Blijkbaar had ze dat niet hard genoeg gezegd om gehoord te worden. Ze zei het zachtjes, en waarschijnlijk dacht ze ook dat ze zacht genoeg lachte, maar de gast hoorde het. Hij zei:

En de HEERE zei tegen Abraham: Waarom heeft Sara toch gelachen en gezegd: Zou ik ook werkelijk baren, nu ik oud geworden ben? Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben!

GENESIS 18:13-14

Dit is de eerste keer dat Hij Zichzelf bekendmaakt als Jahweh. Hij zegt:

Op de afgesproken tijd kom Ik rond deze tijd volgend jaar bij je terug, en dan zal Sara een zoon hebben.

Maar Sara ontkende het en zei:

‘Ik heb niet gelachen,’ zei ze, want ze was bang. Hij zei: ‘Nee, sorry, je hebt wel gelachen.’ Het is gênant als zo’n voorvalletje voor de hele geschiedenis over jou vastgelegd is. Hier is zij de moeder van de — weet je — godvruchtige verbondsgemeenschap. En het laatste wat we echt over haar doen en laten lezen, is dat ze loog over het feit dat ze gelachen had, en God zei:

Nee. Je liegt.

Einde van haar verhaal wat dat gedeelte betreft.

22

Abrahams opdracht en de zonde van Sodom

Toen stonden de mannen op, dat wil zeggen God en de twee anderen, en ze keken in de richting van Sodom. Abram liep met hen mee om hun uitgeleide te doen. En de Heere zei:

De HEERE zei: Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik ga doen? Immers, Abraham zal zeker tot een groot en machtig volk worden, en alle volken van de aarde zullen in hem gezegend worden. Want Ik heb hem uitgekozen, opdat hij aan zijn kinderen en zijn huis na hem bevel zou geven om de weg van de HEERE in acht te nemen, door gerechtigheid en recht te doen, opdat de HEERE over Abraham zal brengen wat Hij over hem gesproken heeft.

GENESIS 18:17-19

Mij is altijd verteld dat de belofte die God aan Abraham deed onvoorwaardelijk is. Hier klinkt dat niet zo. God zegt:

Ik maak Mij aan Abraham bekend, zodat hij zijn kinderen leert om rechtvaardig en eerlijk te handelen en brave kinderen te zijn, zodat Ik de belofte kan nakomen die Ik hem heb gedaan.

Het klinkt alsof het zo is: als zijn kinderen slecht worden, kan Ik er niets aan doen. Deze belofte hangt af van trouw, niet alleen van Abraham, maar ook van zijn nakomelingen.

Maar Abraham deed dat natuurlijk, dus de beloften zijn inderdaad vervuld.

Hij zegt in vers 20:

Verder zei de HEERE: De roep van Sodom en Gomorra is groot en hun zonde heel zwaar. Ik zal nu afdalen en zien of zij werkelijk alles gedaan hebben zoals de roep luidt die over haar tot Mij gekomen is. En zo niet, Ik zal het weten.

GENESIS 18:20-21

Dit is een vreemde manier van spreken voor God. Hij heeft het over een stad die een eindje verderop aan dezelfde weg ligt, en Hij zegt:

Ik heb slechte dingen over die stad gehoord. Er wordt luid geklaagd. Mensen hebben bij Mij over die stad geklaagd, en Ik ga erheen om te kijken of het echt zo erg is als Ik heb gehoord. Als dat zo is, zal Ik het weten.

23

Waarom God zegt dat Hij Sodom onderzoekt

Hij zegt niet dat Hij er iets aan gaat doen, maar Abraham telt één en één bij elkaar op. Hij weet hoe slecht Sodom is, en hij zegt:

En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen?

GENESIS 18:23

Abram neemt onmiddellijk aan dat God te weten zal komen wat daar beneden aan de hand is en dat Hij de stad zal vernietigen.

Maar het vreemde is: waarom zou God een eindje verder over de weg moeten gaan om te weten wat er anderhalve of drie kilometer verderop gebeurt? Weet God niet alles? Is Hij niet overal? Waarom zegt Hij:

Ik heb slechte dingen gehoord. Ik ga kijken of het bericht klopt en of het echt zo erg is als Ik heb gehoord.

God weet alles. Hij is overal. Maar wanneer Hij in een theofanie in menselijke gedaante komt, neemt Hij de hele persona van een mens aan. Toen Abraham Isaak offerde en God hem tegenhield, zei de Engel van de Heere:

Toen zei Hij: Steek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet Ik dat u godvrezend bent en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt.

GENESIS 22:12

Wist God daarvoor niet dat Abraham Hem vreesde? Het is een manier van spreken. Dat noemen we antropomorf taalgebruik.

Het is zoals toen God in de hof van Eden kwam nadat Adam en Eva gezondigd hadden. Hij zei:

Waar zijn jullie? Waar zijn jullie?

Adam zei:

En hij zei: Ik hoorde Uw stem in de hof en ik werd bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.

GENESIS 3:10

En Hij zei:

Waarom zitten jullie in de bosjes?

En Hij zei: Wie heeft u verteld dat u naakt bent? Hebt u van die boom gegeten waarvan Ik u geboden had daar niet van te eten?

GENESIS 3:11

Het is alsof God praat alsof Hij het niet weet. Later komt Hij bij Kaïn.

Waar is je broer?

Ik weet het niet.

En Hij zei: Wat hebt u gedaan! Er is een stem van het bloed van uw broer, dat van de aardbodem tot Mij roept.

GENESIS 4:10

God praat alsof Hij dingen niet weet. Hij praat alsof Hij een mens is.

Ik denk dat het hele idee achter het feit dat Hij menselijk wordt en een menselijke persona aanneemt, is dat Hij iemand niet overweldigt en niet intimideert, maar juist met iemand kan omgaan zonder dat die helemaal in paniek raakt. Hij neemt werkelijk de hele menselijke persona aan:

Verder zei de HEERE: De roep van Sodom en Gomorra is groot en hun zonde heel zwaar. Ik zal nu afdalen en zien of zij werkelijk alles gedaan hebben zoals de roep luidt die over haar tot Mij gekomen is. En zo niet, Ik zal het weten.

GENESIS 18:20-21

Maar God wist natuurlijk wat Hij zou aantreffen. God wist alles wat er op de hele planeet en in het heelal gebeurde. Hij hoefde niet een eindje over de weg te lopen om te ontdekken wat er in Sodom gebeurde. Hij wist daarvan zolang Sodom bestond. Maar wanneer we deze theofanieën lezen, is het leerzaam dat God praat alsof Hij het niet weet. Hij praat alsof Hij een echte, daadwerkelijke mens is, maar dat is Hij niet. Hij neemt een menselijke persona aan om met een gewoon mens te kunnen omgaan. Dus zegt Hij:

Als Ik er ben, zal Ik het weten.

24

Abraham begint zijn voorbede voor Sodom

Merk op dat Abram onmiddellijk aanneemt: dat zal niet goed aflopen voor Sodom. Abram heeft daar een neef wonen. De enige reden waarom Abram volgens mij iets om Sodom gaf, is dat zijn neef daar was. Hij en zijn neef waren niet bepaald in goede

verstandhouding uit elkaar gegaan, maar Abram was familie en Lot was familie. Hij wilde dus niet dat Lot weggevaagd werd, en hij wist dat de stad het verdiende.

Er staat:

Toen keerden die mannen vandaar om en gingen naar Sodom, maar Abraham bleef nog staan voor het aangezicht van de HEERE.

GENESIS 18:22

De twee engelen gingen dus verder over de weg, en God bleef daar in die theofanie om met Abram te praten. Abram kwam dicht bij God en zei:

En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen?

GENESIS 18:23

Let nu op: God had niets gezegd over het vernietigen van wie dan ook. Hij zei alleen:

Het is daar beneden erg. Volgens Mij is het erg. Ik ga het bekijken.

Abram zei:

En Abraham kwam dichterbij en zei: Zult U ook de rechtvaardige tegelijk met de goddeloze wegvagen? Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen binnen de stad; wilt U hen ook wegvagen en de plaats niet sparen omwille van de vijftig rechtvaardigen die daarin zijn?

GENESIS 18:23-24

Die waren er niet. Er waren niet eens vijf rechtvaardigen in de stad. Maar Abram is bang om te veel van God te vragen. Dat zie je in deze hele onderhandeling. Zijn nakomelingen worden soms ook gekenmerkt door deze manier van onderhandelen, afdingen op een lagere prijs of wat dan ook. Hij wil niet ronduit zeggen: „God, zou U

deze hele stad met duizenden mensen sparen als er ongeveer drie rechtvaardige mensen wonen?” Abram heeft het gevoel dat dit te veel gevraagd is. Dan zou hij God vragen om al te vrijgevig te zijn.

Dus zegt hij:

En vijftig dan?

Vijftig klinkt als een respectabel aantal.

En zonder met Zijn ogen te knipperen zegt God:

Toen zei de HEERE: Als Ik in Sodom vijftig rechtvaardigen binnen de stad vind, dan zal Ik de hele plaats omwille van hen sparen.

GENESIS 18:26

25

Afdingen om de rechtvaardigen te sparen

Abram zegt:

Misschien zullen er aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult U dan om vijf mensen de hele stad te gronde richten? En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten, als Ik er vijfenveertig vind.

GENESIS 18:28

God zegt:

Nee, voor vijfenveertig zal Ik de stad sparen.

Abram zegt: „Nou, het gaat goed zo. Ik denk dat ik steeds lager zal gaan en zal kijken hoever ik kan afdingen.” Hij zal de hele stad sparen voor vijfenveertig.

In vers 25 zei hij:

Er kan toch geen sprake van zijn dat U zoiets doet, dat U de rechtvaardige samen met de goddeloze doodt? Dan zal het zijn: zo de rechtvaardige, zo de goddeloze. Daar kan bij U toch geen sprake van zijn! Zou de Rechter van de hele aarde geen recht doen?

GENESIS 18:25

Hij erkende God hier dus als de Rechter van de hele aarde, en Hij doet niets verkeerts.

Toen zei de Heere:

Als Ik er in Sodom vijftig vind. Daar zei Hij dus ja. Abram antwoordde:

En als er nu vijf ontbreken?

God zei:

Misschien zullen er aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult U dan om vijf mensen de hele stad te gronde richten? En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten, als Ik er vijfenveertig vind.

GENESIS 18:28

Toen sprak Abram in vers 29 opnieuw tot Hem en zei:

Hij sprak opnieuw tot Hem: Misschien zullen er daar veertig gevonden worden! En Hij zei: Ik zal het niet doen omwille van die veertig.

GENESIS 18:29

Laten we er nog vijf afhalen. En God zei:

Voor veertig zal Ik het niet doen.

Nu zegt Hij niet alleen: „Ik zal de veertig sparen.” Hij zal de hele stad redden als daar veertig rechtvaardigen zijn. „Ik zal zelfs de slechte mensen niet doden. Ik zal iedereen sparen als daar veertig rechtvaardigen zijn.” Natuurlijk wist God hoeveel het er waren, maar het punt is dat Abram de grens van Gods vrijgevigheid nog niet heeft gevonden.

Hij begon met vijftig, omdat hij er niet zo zeker van was dat God daarmee zou instemmen. God zei: „Goed.” Hij zei: „En vijfenveertig?” „Goed.” „En veertig?” „Goed.” Het is alsof God er niet afkerig van is dat iemand met Hem onderhandelt wanneer die persoon hier voorbede doet voor de verlorenen.

26

Abraham daalt af van dertig naar tien

In vers 30 staat:

Verder zei hij: Laat de Heere toch niet in toorn ontbranden, omdat ik spreek; misschien zullen er daar dertig gevonden worden! En Hij zei: Ik zal het niet doen, als Ik er daar dertig vind.

GENESIS 18:30

Ik kreeg niet de indruk dat God enig teken van boosheid gaf. Maar zoals de meesten van ons nam Abram waarschijnlijk aan dat God niet zo vrijgevig is als Hij werkelijk is. „Val ik U lastig, God? Ik heb hier vierhonderd keer voor gebeden en het is nog steeds niet gebeurd. Is het goed als ik er nog eens voor bid? Want ik wil nog steeds dat U dit doet. Word alstublieft niet boos, God.”

God vertoont geen enkel teken dat Hij boos wordt. Abram is als een gewoon mens die denkt: „Wie ben ik dat ik me aan God opdring? Hij zal Zich wel beginnen te ergeren.” Toch is het heel duidelijk dat God Zich niet begint te ergeren.

Hij zei:

Laat de Heer niet boos worden, maar ik wil nog iets zeggen. Stel dat er daar dertig worden gevonden.

En Hij zei:

Voor dertig zal Ik het niet doen.

Dertig is goed.

Vers 31:

Hij zei: Zie toch, ik heb het aangedurfd om tot de Heere te spreken; misschien zullen er daar twintig gevonden worden! En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten omwille van die twintig.

GENESIS 18:31

Het is zoiets als: „Wie ben ik dat ik U om iets vraag? Maar ik ga het nog eens doen.”

Merk op dat hij de stappen groter heeft gemaakt. Hij begon met stappen van vijf en ging toen naar tien. En God zegt:

Voor twintig zal Ik de stad niet verwoesten.

We begonnen bij vijftig, we zijn nu bij twintig, en God is nog steeds niet terughoudend om de hele stad te vergeven als Hij er twintig vindt.

Dan denkt Abram echt dat hij te veel vraagt. Hij zegt:

Verder zei hij: Laat de Heere toch niet in toorn ontbranden, omdat ik nog eenmaal spreek: Misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten omwille van die tien.

GENESIS 18:32

En God zegt:

Voor tien zal Ik de stad niet verwoesten.

27

Volhardend bidden om Gods barmhartigheid

Toen ging de Heere weg, zodra Hij Zijn gesprek met Abram had beëindigd, en Abram keerde terug naar zijn plaats. In het volgende hoofdstuk komen de engelen in Sodom aan, en Sodom is ten ondergang gedoemd omdat er geen tien rechtvaardigen zijn.

Wat als Abram door was gegaan? Wat als hij niet had gedacht dat God terughoudend was om barmhartigheid te tonen? Mensen onderschatten Gods barmhartigheid.

God is liefde.

Hij hoeft Zichzelf niet tegen Zijn wil tot liefde, mededogen en geduld aan te zetten. Dat is Wie Hij is.

Maar Abraham, en de meeste mensen zoals wij, onderschatten dat van God. We denken: „Daarmee vraag ik te veel. Ik heb dit te vaak gevraagd. God zal het wel zat beginnen te worden dat ik hierom vraag.”

Denk aan wat Jezus zei over de vrouw die naar de rechter ging en hem bleef lastigvallen. Haar zaak interesseerde hem niet eens. Maar hij zei:

toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastigvalt, haar recht doen, opdat zij uiteindelijk niet komt en mij in het gezicht slaat.

LUKAS 18:5

Jezus moedigt ons aan om te blijven vragen:

Bid, en u zal gegeven worden; zoek, en u zult vinden; klop, en er zal voor u opengedaan worden. Want ieder die bidt, die ontvangt; wie zoekt, die vindt; en voor wie klopt zal opengedaan worden.

MATTHEÛS 7:7-8

We zijn misschien geneigd te denken: ‘Maar God heeft dit gebed nog niet verhoord. Misschien is Hij boos op me omdat ik erom blijf vragen.’ Alleen mensen van het Woord van Geloof worden boos als je blijft vragen. Mensen van het Woord van Geloof zeggen dat je niet twee keer moet vragen. Je vraagt één keer en gelooft daarna gewoon dat je het gekregen hebt. Dat is alles. Maar de Bijbel zegt dat niet.

Abram blijft vragen, maar hij heeft zijn eigen grens bereikt: tien. Hij wist waarschijnlijk dat als hij één rechtvaardige zou noemen, Lot in elk geval gespaard zou worden. Misschien zou de hele stad gespaard worden omdat Lot daar was. Maar blijkbaar durfde hij niet zo laag te gaan. Je kon merken dat hij zenuwachtig begon te worden toen hij zei:

Verder zei hij: Laat de Heere toch niet in toorn ontbranden, omdat ik spreek; misschien zullen er daar dertig gevonden worden! En Hij zei: Ik zal het niet doen, als Ik er daar dertig vind. Hij zei: Zie toch, ik heb het aangedurfd om tot de Heere te spreken; misschien zullen er daar twintig gevonden worden! En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten omwille van die twintig. Verder zei hij: Laat de Heere toch niet in toorn ontbranden, omdat ik nog eenmaal spreek: Misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zei: Ik zal haar niet te gronde richten omwille van die tien.

GENESIS 18:30-32

Het lijkt erop dat Abrahams geloof in Gods vrijgevigheid opraakte en hij zei: ‘Goed, verder dan dit ga ik niet. Tien, dat is echt heel veel gevraagd.’ Maar ik krijg de indruk dat God Zijn grens nog niet had bereikt. Bij alles wat Abraham voorstelde, zei God:

Oké. Dan doe Ik het daarvoor. Waarom niet, als je het vraagt?

Je weet nooit wat God bereid is te doen als Zijn volk bereid is te blijven vragen en vertrouwen. Hier komt het neer op tien, en dan eindigt het gesprek. Abraham zei: ‘Dit wordt mijn laatste verzoek: tien.’ God zei:

Oké.

Daarna vertrekt God.

28

God spaart Lot en verhoort voorbede

De engelen gaan naar Sodom en verwoesten de stad. Toen Abraham na dat gesprek wegliep, moet hij zich hebben afgevraagd: ‘Ik vraag me af of het er tien zullen zijn.’ Je hebt Lot en zijn vrouw. Hij heeft twee dochters die getrouwd zijn — dat maakt zes — en dan zijn er twee maagdelijke dochters, wat het totaal op acht brengt. Er zijn daar nog twee mensen nodig. Kunnen we tot tien komen?

Helaas konden ze niet tot tien komen. Maar hoewel God niet de hele stad spaarde, spaarde Hij wel de rechtvaardigen. Dat wil zeggen: Hij spaarde degenen die het niet verdienden te sterven. De Rechter van de hele aarde doet wat recht is.

Lot en zijn vrouw wilden hun familie absoluut niet achterlaten, dus moesten de engelen hen vastgrijpen. Het was maar goed dat er twee engelen waren; ze hadden vier handen. Met hun vier handen moesten ze Lot, zijn vrouw en zijn beide dochters elk vasthouden. Ze sleepten hen de stad uit, omdat ze bleven talmen, staat er, en dat was een gevaarlijke plek om te blijven talmen.

Ik denk dat Lots vrouw omkeek omdat ze kinderen in de stad had. Ze keek achterom en dacht: ‘Wat is er met hen gebeurd?’ Maar haar was gezegd dat ze niet achterom mocht kijken.

Dit laatste deel van hoofdstuk 18 is werkelijk prachtig en heel leerzaam als het gaat om voorbede. Want we onderschatten hoeveel God om ons geeft, hoeveel Hij om de wereld en de verlorenen geeft, en hoeveel barmhartigheid Hij bereid is te tonen als er voldoende voor hen wordt gebeden.

Er was een tijd dat God alle kinderen van Israël wilde wegvagen omdat ze het gouden kalf hadden gemaakt. Mozes deed voorbede voor hen, en God zei:

Toen kreeg de HEERE berouw over het kwaad dat Hij gesproken had Zijn volk te zullen aandoen.

EXODUS 32:14

Eén enkele voorbidder die voor een heel volk bidt, kan dat volk soms sparen.

We zouden hier iets kunnen leren van Abrahams gebrek aan geloof. Abraham staat bekend om zijn grote geloof, maar hij was een man die in de loop van de tijd groeide in geloof. Op dit moment had hij niet genoeg geloof om te zeggen: ‘God, wat als daar maar één rechtvaardig mens is? Ik weet dat ik er daar beneden één voor U kan opdiepen, maar van de anderen weet ik het niet. En word alstublieft niet boos omdat ik dit vraag.’

God is niet boos wanneer we vragen. Hij is niet boos wanneer we voor anderen bidden. Hij weet dat we zonder Hem niets kunnen doen. Hij wordt waarschijnlijk eerder ongeduldig met ons als we dingen proberen te doen zonder het Hem te vragen: ‘God, ik zal U hiermee niet lastigvallen. Ik doe dit zelf wel.’ Dat zal niet goed aflopen. ‘Waarom vraag je het niet gewoon aan Mij? Dan kan Ik dit doen.’

Zo is het gegaan. Het volgende hoofdstuk is natuurlijk het verhaal van Sodom en Gomorra.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Genesis 17:9-12
- Genesis 12:3
- Genesis 17:13-14
- Exodus 19:5
- Johannes 8:37
- Exodus 19:5-6
- Mattheüs 3:9
- Johannes 8:37,39
- Johannes 8:44
- Romeinen 4:9
- Genesis 15:6
- Romeinen 4:11
- Galaten 3:29
- Galaten 3:16

- Genesis 17:15
- Genesis 17:16
- Genesis 17:17
- Genesis 17:18
- Galaten 4:28
- 1 Korinthe 1:27
- 1 Korinthe 1:29
- Ezechiël 18:20
- Ezechiël 18:10-13,20
- Genesis 17:19-21
- Genesis 17:23
- Jeremia 4:4
- Romeinen 2:28-29
- Filippenzen 3:3
- Romeinen 2:17-27
- Romeinen 2:26-27
- Romeinen 2:28
- 1 Korinthe 7:19
- Galaten 5:6
- Genesis 18:3-5
- Genesis 18:6
- Genesis 18:10
- Genesis 18:13
- Genesis 18:15
- Genesis 18:13-14
- Genesis 18:1
- Hebreëën 13:2
- Genesis 18:14
- Genesis 18:1-2
- Genesis 18:7
- Genesis 18:8-10
- Genesis 18:10-12
- 1 Petrus 3:6
- Genesis 18:17-19
- Genesis 18:20-21

- Genesis 18:23
- Genesis 22:12
- Genesis 3:10
- Genesis 3:11
- Genesis 4:10
- Genesis 18:22
- Genesis 18:23-24
- Genesis 18:26
- Genesis 18:28
- Genesis 18:25
- Genesis 18:29
- Genesis 18:30
- Genesis 18:31
- Genesis 18:32
- Lukas 18:5
- Mattheüs 7:7-8
- Genesis 18:30-32
- Exodus 32:14

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.